

Proti názoru žal. úřadu, že námitky proti exekuci povolené na základě vykonatelného platebního výměru okr. nem. pojišťovny, tedy na základě titulu uvedeného v § 1 č. 19 ex. řádu ve znění čl. IV. novely z 19. ledna 1928 č. 23 Sb., jest uplatniti u příslušného soudu, poněvadž tento titul není uveden mezi tituly, které vypočítává § 35 ex. řádu v druhé větě druhého odstavce, namítá stížnost, že tento výklad je mylný, ježto exekuční titul uvedený v § 1 č. 19 ex. řádu, ač není uveden mezi tituly vypočtenými v druhém odstavci § 35 ex. řádu, je v právní podstatě s nimi totožný. Tím dovozuje st-lka, že nikoli soud, nýbrž okr. úřad byl příslušný rozhodovati o námitkách proti exekuci (§ 35 ex. řádu) povolené na základě vykonatelného platebního výměru okr. nem. pojišťovny. Přezkoumáváje případ v mezích této námitky, nemohl nss uznati názor stížnosti za správný. Nový titul exekuční stanovený v § 1 č. 19 ex. řádu ve znění čl. IV. zákona č. 23/1928 Sb. není uveden mezi tituly vypočtenými v druhé větě druhého odstavce § 35 ex. řádu a již z toho důvodu nemůže o něm platiti to, co tento předpis stanoví o titulech tam vypočtených.

Č. 12.685.

Pojišťovací právo: * Jestliže na základě bezvýhradné přihlášky zaměstnavatelovy nebyl vydán formální výměr o pojistné povinnosti podle zákona č. 221/1924 Sb. ve znění jeho novel, může zaměstnavatel i později vyvolati judikátní vyřešení této otázky s účinkem pro budoucnost.

(Nález z 11. prosince 1936 č. 17.032/36.)

V ě c: Okr. nem. pojišťovna v Chustu proti rozh. zem. úřadu v Užhorodě z 29. března 1934 o pojistné povinnosti.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem z 27. srpna 1932 okr. nem. pojišťovna v Chustu vyslovila pojistnou povinnost Heleny B., posluhovačky u Živnostenského úvěrního ústavu v Chustu, za dobu od 2. října 1931.

Rozhodnutím z 31. srpna 1933 okr. úřad v Chustu vyhověl stížnosti Živnostenského úvěrního ústavu v Chustu a zrušil uvedený výměr okr. nem. pojišťovny, dospěv k závěru, že zaměstnání Heleny B. u jmenovaného úvěrního ústavu bylo vedlejším a její činnost ve vlastní domácnosti hlavní, a to z těchto důvodů: Helena B. je vdaná, je matkou čtyř dětí od 1 do 11 let a stará se o celou rodinu. Její muž je nádeník a užívá též něco málo polí. Práce její v úvěrním ústavu trvala denně nejvýše hodinu, ostatní čas věnovala péči o rodinu. Příjem měla 150 Kč měsíčně, jehož bylo použito k tvoření kapitálu (splácení dluhu na vlastním domu), nikoli k výživě rodiny, kteráž byla obstarávána jednak výnosem z naja-tého pole, jednak námezdní prací manželovou.

Nař. rozhodnutím žal. úřad zamítl odvolání st-lky a potvrdil rozhodnutí okr. úřadu z důvodů v něm uvedených. K vývodům odvolání pozna-

menal, že odhlášením Heleny B. dnem 1. října 1931 prohlásil zaměstnavatel, že ji pro příště nepovažuje za pojištěním povinnou.

Stížnost podaná do tohoto rozhodnutí namítá především, že pojistný poměr může zaniknout jenom z důvodů v zákoně uvedených, nikoli však odhláškou, kterou zaměstnavatel podá proto, že pro příště nepokládá zaměstnance za povinného pojištěním. Poněvadž zaměstnavatel bez udání důvodů dnem 1. října 1931 odhlásil Helenu B., ač její pracovní poměr nebyl ani zrušen ani změněn, vyslovila st-čka pojistnou povinnost uvedenou zaměstnankyně také pro dobu po prvním říjnu 1931, a to jednak proto, že nenastal důvod pro odhlášení ve smyslu § 7 odst. 3 zákona o soc. poj., jednak proto, že pojistná povinnost byla založena zaměstnavatelovou spontánní a bezvýhradnou přihláškou, kterážto přihláška vylučuje veškeré námitky proti pojistné povinnosti. Námitka tato není důvodná.

Jestliže zaměstnavatel osobu u něho zaměstnanou bezvýhradně přihlásí k pojištění podle zákona o soc. poj., je v takové přihlášce spatřovati jeho závazné uznání, že přihlášená osoba jest u něho zaměstnána způsobem, který pro ni zakládá podle zákona pojistnou povinnost. Jestliže pojišťovna nevysloví, že pojistnou povinnost přihlášené osoby neuznává, stává se její pojistná povinnost nespornou mezi zaměstnavatelem a pojišťovnou a nastávají všechny důsledky obligatorního pojištění podle zákona o soc. poj. bez ohledu na to, zda pojistná povinnost po právu existuje či nic, a není třeba, aby pojistná povinnost přihlášené osoby byla formalisována nějakým autoritativním aktem. Z toho vznikají pro pojišťovnu určitá práva a závazky, pročež zaměstnavatel nemůže (když pojišťovna bezvýhradnou přihlášku přijala) otázku pojistné povinnosti přihlášené osoby vznášeti na spor pro dobu minulou. Avšak může tak učiniti pro dobu budoucí. Jestliže o otázce pojistné povinnosti nebylo judikátně rozhodováno, může zaměstnavatel tuto otázku pro futuro vznést na spor a vyvolati její judikátní řešení, když (třebas se poměry nezměnily) dospěl k názoru, že zaměstnanec, kterého k pojištění přihlásil, pojistné povinnosti nepodléhá. Jakým způsobem tak učiní, je lhostejno. Stačí, když způsobem poznatelným projeví svůj názor, že zaměstnance, k pojištění přihlášeného, nepokládá nadále za povinného pojištěním. To se může státi také odhláškou. Takovou »odhláškou« projevuje zaměstnavatel svůj názor, že osobu, kterou přihlásil, nepokládá nadále za povinnou pojištěním. Tato »odhláška« není ovšem odhláškou ve smyslu §§ 7 a 17 zákona o soc. poj. a zaměstnavatel ji může učinit, i když pracovní poměr osoby u něho zaměstnané nebyl zrušen nebo změněn.

Odhláškou v daném případě projevila zúčastněná strana svůj názor, že Helena B. ve svém zaměstnání u zúč. strany nepodléhala pojistné povinnosti, poněvadž to bylo pro ni zaměstnání jenom vedlejší. To st-čka popírá. Ve stížnosti dovozuje totiž, že Helena B. jest existenčně odkázána na námezdní práce u zúč. strany. Její služební roční příjem 1.800 Kč je dominujícím příjmem, bez něhož by rodina sotva mohla žíti, zejména když je zadlužena. Námezdní zaměstnání Heleny B. není tedy jejím za-

městnáním vedlejším, nýbrž zaměstnáním hlavním, neboť zřejmě převládá hospodářsky a sociálně nad jejím postavením manželky a matky čtyř dětí, zejména když její činnost v domácnosti manželově má majetkovou hodnotu jenom asi 1.000 Kč ročně. O těchto vývodech stížnosti uvažoval nss takto:

Otázkou, co sluší rozuměti vedlejším zaměstnáním podle § 2 zákona, zabýval se nss již častěji ve své judikatuře (srov. na př. nálezy Boh. A 11.114/34, 11.326/34), v níž zaujal stanovisko, že určité zaměstnání je za vedlejší považovati tenkrát, jestliže srovnáno s jinou (samostatnou) činností nebo s životním postavením dotčené osoby s hlediska hospodářského a sociálního je povahy podřadné. Podle toho je při řešení otázky, zda některá činnost je zaměstnáním vedlejším, v každém jednotlivém případě zkoumati, v jakém poměru je tato činnost k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby, a je pak rozhodné, zda s uvedených hledisek jeví se činnost, o kterou jde, zaměstnáním podružným, t. j. takovým, které v konkrétním případě s hlediska právě vytčeného nelze pokládati za životní postavení a za základ existence té které osoby. Dlužno tudíž zkoumati, co bylo životním postavením a základem existence Heleny B.

Nss nemohl shledati především, že by její postavení manželky a matky čtyř dětí bylo s o c i á l n ě nějak podružné proti její námezdní práci nižší kategorie. St-lka ovšem zdůrazňuje především převážný hospodářský význam námezdního zaměstnání Heleny B. V té příčině dovozuje, že její služební příjem ročních 1.800 Kč zřejmě převyšoval majetkovou hodnotu její činnosti v domácnosti, kteroužto hodnotu odhaduje st-lka částkou 1.000 Kč ročně. Dovozuje dále, že tento příjem tvoří nezbytnou součást prostředků potřebných k zabezpečení výživy rodiny, bez něhož by tato rodina sotva mohla žít, zejména když je zadlužena. Stížnosti nelze přisvědčiti, neboť skutečnosti uvedené nejsou samy o sobě rozhodné pro řešení sporné otázky. I když výnos námezdního zaměstnání je nutný k zabezpečení výživy osoby zaměstnané, resp. její rodiny, může býti přece toto její námezdní zaměstnání ještě zaměstnáním vedlejším, když výnos z něho plynoucí není přímo základem její existence, na př. proto, že je to jediný příjem, na nějž je zaměstnanec odkázán (srov. Boh. A 11.874/35). To však v řízení správním zjištěno nebylo a sama st-lka to ani netvrdí. V řízení totiž bylo zjištěno a st-lkou nepopřeno, že Helena B. je vdaná, je matkou čtyř dětí a vede celou domácnost, které věnuje všechn svůj čas, kdežto svému zaměstnání u Živnostenského úvěrního ústavu věnuje jedinou hodinu denně. St-lka sama udala, že manžel Heleny B. je dělník, který má malý dům a invalidní rentu, že hospodaří na jednom jitru najatého pozemku, a ocenila jeho příjem v roce 1932 částkou 2.875 Kč 60 h. Již z toho je patrné, že námezdní zaměstnání Heleny B. nebylo jediným základem její existence a jejím životním postavením, což ostatně st-lka sama udává. Jestliže na základě tohoto stavu věci dospěl žal. úřad k úsudku, že z á k l a d e m existence Heleny B. bylo její postavení v domácnosti a nikoli její zaměstnání námezdní, nemohl nss shledat, že by tento úsu-

dek byl logicky nemožný, nebo že by jeho základ byl skutkově nebo právně vadný, uváží-li se, že postavení v rodině je postavení trvalé, které může poskytovat bezpečnější základ existence než zaměstnání námezdní, i když snad příjem z toho zaměstnání je nutným doplňkem výživy.

Č. 12.686.

Řízení správní. — Samospráva zemská: * Ustanovení § 75 odst. 2 vlád. nař. č. 8/1928 Sb. (zachování odvolací lhůty v případě poštovní dopravy odvolání) platí i pro odpor podle § 21 zákona č. 125/1927 Sb.

(Nález z 12. prosince 1936 č. 13.596/35.)

V e c: Dr. Arpád S. v Sevlušci a Mikuláš J. v Užhorodě proti rozh. min. vnútra z 10. augusta 1931 o včasnosti odporu podľa § 21 zákona č. 125/1927 Sb.

V ý r o k: Napadnuté rozhodnutie zrušuje sa pre nezákonnosť.

D ô v o d y: Podaním de dato 18. novembra 1930, upraveným na zem. zastupiteľstvo v Užhorode, domáhal sa sť-l' Dr. Arpád S., člen zem. zastupiteľstva, aby predseda zem. zastupiteľstva dal na poradiu zasadnutia zem. zastupiteľstva jeho, už v januári 1929 učený návrh, aby totižto zem. zastupiteľstvo vysloviло, že zákon č. 125/1927 Sb. porušuje autonomiu Podkarpatskej Rusi, že zákon tento pokladá pre Podkarpatskú Rus za neplatný a že podá v tomto smere sťažnosť na ústavný súd.

Túto žiadosť sť-l'a Dra Arpáda S. zamietol zem. prezident v Užhorode rozhodnutím z 15. mája 1931.

Proti tomuto rozhodnutiu podali sť-lia Dr. Arpád S. a Mikuláš J. u zem. prezidenta v Užhorode odpor, ktorý bol napadnutým rozhodnutím odmietnutý jako opozdene podaný.

O sťažnosti na toto rozhodnutie uvažil nss:

V danom prípade ide o odpor, použiteľný podľa § 21 zákona č. 125/1927 Sb., ktorýžto odpor má byť podaný u predsedu zem. zastupiteľstva do 15 dní. Podľa skutkového stavu zisteného v napadnutom rozhodnutí a nepopreného sťažnosťou, doručené bolo rozhodnutie zem. prezidenta v Užhorode z 15. mája 1931 sť-l'ovi Dr. Arpádu S. dňa 21. mája 1931 a odpor proti nemu došiel k zem. prezidentovi 6. júna 1931, tedy v 16. deň po doručení rozhodnutia. Na sporu je jedine otázka, zda pri počítaní lehoty k podaniu tohoto odporu lze použiť ustanovenia § 75 odst. 2 vlád. nar. č. 8/1928 Sb., jednajúceho o zachovaní odvolacej lehoty v prípade poštovej dopravy odvolania.

Žal. úrad odmietnuvši zmienený odpor sť-l'ov vyslovil v napadnutom rozhodnutí, že, ponevác v danom prípade ide podľa § 21 odst. 1 zákona č. 125/1927 Sb. o »špeciálny obranný prostriedok« členov zemského zastupiteľstva proti opatreniam predsedu tohoto sboru v príčine jeho jed-